

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul actului normativ

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

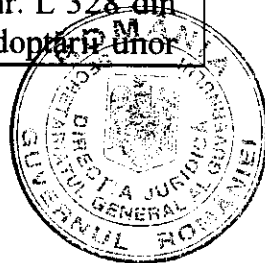
1. Descrierea situației actuale

La data de 28 iunie 2004, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, ca lege - cadru care reglementează unitar diferite forme de cooperare judiciară internațională în materie penală.

Această lege organică a reprezentat un pas important spre integrarea României în spațiul de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene, fiind apreciat atât la nivelul instituțiilor Uniunii Europene, cât și la nivelul celorlalte state membre ale Uniunii Europene ca un real progres pe plan legislativ în domeniu.

La elaborarea legii a fost avută în vedere legislația Uniunii Europene în vigoare *la acea dată*, precum și instrumentele juridice ale Consiliului Europei în domeniu care fac parte din acquis-ul Uniunii Europene.

Legea a fost modificată succesiv în anii 2006 și 2008, inclusiv pentru a asigura transpunerea în legislația națională a unor Decizii - cadru importante adoptate la nivelul Uniunii Europene: Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de indisponibilizare a bunurilor sau a probelor, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 196 din 2 august 2003; Decizia-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce sancțiunilor pecuniare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 76 din 22 martie 2005 și Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce la ordinele de confiscare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 328 din 24 noiembrie 2006. Totodată, pornindu-se de la necesitatea adoptării unor

măsuri suplimentare în domeniul asistenței juridice în vederea combaterii fenomenului de criminalitate și, în special, a criminalității organizate, spălării de bani și a infracțiunilor financiare, s-a avut în vedere completarea dispozițiilor legii interne, prin transpunerea dispozițiilor Protocolului adițional la Convenția de asistență reciprocă între Statele Membre în materie penală, Luxembourg, 16 octombrie 2001 privind informațiile referitoare la conturile bancare, operațiunile bancare și precum și cele obținute ca urmare a monitorizării conturilor bancare.

2. Schimbări preconizate

Evoluția permanentă a legislației adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniul cooperării judiciare în materie penală, precum și necesitatea adoptării unor modificări și completări legislative care să reflecte tendințele practicii judiciare în materia extrădării, mandatului european de arestare și a anumitor segmente ale asistenței judiciare internaționale au condus la elaborarea prezentului proiect de lege.

Din perspectiva legislației Uniunii Europene proiectul de lege asigură transpunerea, în dreptul intern, a cinci Decizii - cadru. Este vorba despre:

1. Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 327/27 din 5 decembrie 2008;
2. Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009 privind aplicarea, între statele membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă;
3. Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 337/102 din 16 decembrie 2008;
4. Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării

principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 81/24 din 27 martie 2009;

5. Decizia - Cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L nr. 328/42 din 15.12.2009.

Termenele de implementare au expirat pentru toate din Deciziile – cadru menționate mai sus, după cum urmează:

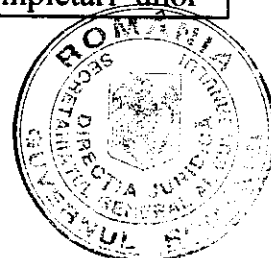
- 28 martie 2011 pentru Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009;
- 5 decembrie 2011 pentru Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008;
- 6 decembrie 2011 pentru Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008;
- 15 iunie 2012 pentru Decizia - cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009;
- 1 decembrie 2012 pentru Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009.

Sub acest aspect, este importat de arătat că depășirea termenului de transpunere nu atrage, la momentul de față, inițierea de către Comisia Europeană a primei etape a procedurii de *infringement*, deoarece este vorba despre decizii adoptate anterior Tratatului de la Lisabona.

Cu toate acestea, potrivit art. 10 din Titlul VI „Dispoziții tranzitorii privind actele adoptate în baza Titlurilor V și VI din Tratatul privind Uniunea Europeană anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona” din Protocolul 36 la Tratatul de la Lisabona, aceasta este doar chestiune tranzitorie al cărui efect va înceta în termen de 5 ani de la data intrării în vigoare a Tratatului, respectiv la data de 1 decembrie 2014. După această dată, netranspunerea în dreptul intern a dispozițiilor Deciziilor-cadru adoptate anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona, va conduce la incidența, în raport de statul în culpă, a dispozițiilor art. 258 din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene - atribuțiile Comisiei Europene, precum și a celor prevăzute de Titlul VI din Tratatul privind Uniunea Europeană – competența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

2.1. Proiectul de lege aduce modificări sistemului actual de extrădare și al celui privind mandatul european de arestare

Din perspectiva extrădării, au fost aduse modificări și completări unor

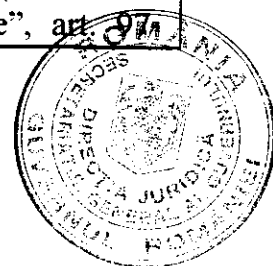

articole din legea în vigoare, respectiv 42 „Procedura judiciară și reguli speciale de competență”, 43 „Arestarea provizorie și sesizarea instanței”, 44 „Arestarea provizorie în caz de urgență”, 46 „Procedura la curtea de apel”, 65 „Urmărirea internațională în vederea extrădării” și 66 „Procedura extrădării active”, precum și completări prin introducerea unui nou articol 66¹ „Extrădarea simplificată”. Modificările sunt necesare pe de o parte pentru uniformizarea practicii judiciare și soluționare a unor probleme apărute în contextul executării unor cereri de extrădare simultane formulate de același stat. Practica existentă în astfel de situații, arată că este nevoie de o coordonare și soluționare unitară a cererilor de extrădare care să minimizeze sau să elimine posibilitatea sustragerii persoanelor solicitate.

Din perspectiva arestării provizorii în vederea extrădării în caz de urgență (art. 45 din proiectul de lege), modificările se impun în contextul unor situații de practică judiciară neunitară și a unor interpretări diferite care au existat la nivelul autorităților cu atribuții în domeniu.

Din perspectiva mandatului european de arestare, au fost aduse modificări și completări unor articole din legea în vigoare, unele dintre acestea pentru a pune în acord legea cu o serie de hotărâri pronunțate - în recurs în interesul legii - de către Înalta Curte de Casație și Justiție în 2008 (Decizia 19/10.03.2008 - art. 90 alin. (1) - după republicarea legii, art. 103, Decizia 30/2.06.2008 - art. 66¹ alin. (1) - după republicarea legii, art. 65, Decizia 39/22.09.2008 - art. 81 alin. (1) - după republicarea legii, art. 88), precum și pentru soluționarea unor probleme de practică judiciară semnalate în perioada 2009-2011 de către instanțele judecătorești și Ministerul Public ori constatate la nivelul direcției de specialitate din cadrul Ministerului Justiției.

Modificările și completările au vizat următoarele articole din legea în vigoare: art. 82 „Semnalarea în Sistemul Informatic Schengen”, art. 88 „Procedura de emitere a mandatului european de arestare”, art. 89 „Transmiterea mandatului european de arestare (redenumit prin proiectul de lege „Transmiterea spre executare și traducerea mandatului european de arestare”)), art. 90 „Procedura de transmitere” (redenumit prin proiectul de lege „Informații suplimentare și garanții”), art. 91 „Transferul temporar și audierea persoanei solicitate în timpul executării mandatului european de arestare” (redenumit prin proiectul de lege „Transferarea temporară sau audierea persoanei solicitate în cursul procedurii de predare în baza mandatului european de arestare”, art. 92 „Rejudecarea persoanei predate” (redenumit prin proiectul de lege „Mandatul european de arestare emis în baza unei hotărâri de condamnare dată în lipsa inculpatului”), art. 93 „Garanția transferării persoanei predate” (redenumit în proiectul de lege „Predarea temporară”), art. 95 „Preluarea persoanei solicitate” (redenumit în proiectul de lege „Aducerea în țară a persoanei solicitate”, art. 97

„Condiții speciale”, art. 98 „Motive de refuz al executării”, art. 99 „Proceduri prealabile”, art. 100 „Reținerea persoanei solicitate”, art. 101 „Reținerea și arestarea persoanei solicitate în baza semnalării transmise prin Sistemul de Informații Schengen”, art. 103 „Procedura de executare a mandatului european de arestare”, art. 108 „Căi de atac”, art. 112 „Predarea amânată sau temporară”, și 113 „Remiterea de obiecte” (redenumit prin proiectul de lege „Predarea de bunuri”).

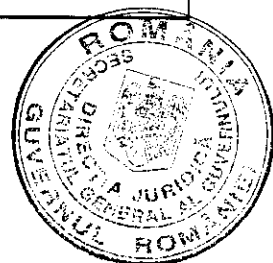
Raportat la instituția mandatului european de arestare, modificarea substanțială este adusă procedurii de emitere a acestuia de către instanțele judecătorești, sub aspectul introducerii principiilor oportunității și proporționalității și, din perspectiva transmiterii mandatului european de arestare, a consolidării principiului contactului direct. Introducerea unei reglementări legislative în acest sens a apărut în contextul necesității utilizării coerente și proporționale a mandatului european de arestare.

Scopul acestei modificări este acela de a reduce numărul mandatelor europene de arestare emise de instanțele române și de a maximiza alternativa delegării executării pedepselor aplicate de instanțele române pe teritoriile altor state (pentru situațiile în care spre exemplu persoana condamnată are reședința legală obișnuită pe teritoriul altui stat membru).

Exemplificativ, în anul 2012, instanțele judecătorești au emis un număr de 1.998 de mandate europene de arestare. Dintre acestea, doar 331 au fost executate cu predare imediată (aducere în țară și încarcerare). În plus, un procent de aprox. 80% din numărul indicat reprezintă mandate europene de arestare emise în vederea executării unor pedepse cu închisoarea, iar restul în vederea urmăririi penale sau participării la judecată. Procentul arătat este mare în raport cu practica statelor membre ale Uniunii Europene care utilizează mandatul european de arestare preponderent în fazele de urmărire penală, și mai puțin în faza de judecată și de executare.

În acest context, au fost avute în vedere și Recomandările adresate Statelor Membre ale Uniunii Europene prin Raportul final privind a patra rundă a evaluărilor reciproce cu tema „Aplicarea practică a mandatului european de arestare și procedurile corespunzătoare de predare între statele membre”, dar și constatările de practică judiciară înregistrate în perioada 2010-2012 în relația cu anumite state membre ale Uniunii Europene.

Totodată, o parte din completări au vizat transpunerea, în dreptul intern, a dispozițiilor Deciziei-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a mai multor Decizii - cadru, inclusiv a Deciziei-cadru 2002/584/JAI din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre.

Scopul Deciziei-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 este acela de a elimina diferențele existente privind executarea hotărârilor *in absentia* (în lipsă) în vederea instituirii unui regim omogen și care să respecte cerințele CEDO.

În prezent, din perspectiva mandatului european de arestare, potrivit art. 5 pct. 1, autoritatea judiciară de executare trebuie să execute un mandat european de arestare emis în baza unei hotărâri *in absentia*, însă numai dacă obține din partea autorității emitente garanția că persoana solicitată va beneficia de o nouă procedură de judecată cu respectarea drepturilor la apărare. Astfel, autoritatea de executare este cea care examinează garanția acordată și decide în consecință: dacă este suficientă (în sensul că permite persoanei solicitate accesul necondiționat la rejudecare) execută mandatul, iar dacă nu – refuză executarea mandatului. Modificările aduse sunt următoarele: reglementarea lipsei persoanei în cauză de la judecată ca motiv *facultativ* de nerecunoaștere și neexecutare; se prevăd anumite excepții de la nerecunoaștere și neexecutare: persoana a fost citată personal sau informată conform legii statului emitent cu privire la data și locul audierii care a dus la hotărârea dată în lipsă și cu privire la faptul că o astfel de hotărâre poate fi pronunțată chiar dacă persoana în cauză nu se prezintă sau, după ce i-a fost comunicată hotărârea și a fost informată asupra dreptului de a cere rejudecarea cauzei și de a fi prezentă la această nouă judecată, persoana în cauză a declarat în mod expres că nu dorește să atace hotărârea dată în lipsă ori a lăsat să curgă termenul legal de atac sau, persoanei în cauză nu i-a fost comunicată hotărârea, însă îi va fi comunicată în maxim 5 zile de la predare și va fi în mod expres informată cu privire la dreptul său de a cere rejudecarea cauzei și de a fi prezentă la această nouă judecată și va beneficia de un număr de zile pentru a cere rejudecarea.

2.2. Proiectul de lege aduce modificări și completări dispozițiilor Titlului IV din legea în vigoare intitulat „Transferul de proceduri în materie penală”

Sub acest aspect, au fost modificate cinci articole din legea în vigoare, art. 123 „Dispoziții generale” (redenumit în proiectul de lege „Schimbul de informații și consultările cu autoritățile străine”, art. 124 „Condiții”, art. 125 „Procedura”, art. 127 „Efectele cererii de transfer de proceduri” și art. 128 „Cererea de preluare a procedurii penale”, respectiv au fost aduse completări prin introducerea unor noi articole art. 127¹ „Plângerea persoanei vătămate” art. 128¹ „Inițierea procedurilor penale la cererea unui stat străin”, art. 128² „Respingerea cererii de preluare sau de inițierea a procedurii penale”, art. 128³ „Restituirea cauzei autorităților străine solicitate”.

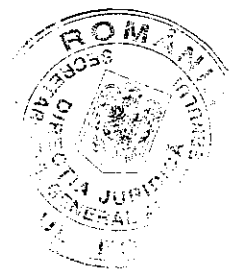
Modificările și completările arătate asigură inclusiv transpunerea, în dreptul intern, a Deciziei - cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L nr. 328/42 din 15.12.2009.

Transpunerea este însă asigurată exclusiv din perspectiva instituirii procedurii prin care se stabilește contactul între autoritățile competente ale statelor membre, în vederea confirmării existenței unor proceduri penale paralele cu privire la aceleași fapte care implică aceeași persoană și a obligativității realizării schimbul de informații, prin consultări directe, între autoritățile competente a două sau mai multor state membre care desfășoară proceduri penale în paralel cu privire la aceleași fapte și care implică aceeași persoană, în situația în care au deja cunoștință de existența unor proceduri penale paralele, în vederea ajungerii la un consens cu privire la orice soluție eficientă menită să evite consecințele negative care ar putea să apară.

Celelalte dispoziții se regăsesc în legislația în vigoare, respectiv în soluțiile legislative reglementate în Legea nr. 302/2004, în materia transferului de proceduri în materie penală și a asistenței judiciare în materie penală, precum și în Ordonanța de Urgență nr. 123/2007 privind unele măsuri pentru consolidarea cooperării judiciare cu statele membre ale Uniunii Europene, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/2008, cu modificările ulterioare.

2.3. Proiectul de lege regândește sistemul de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești în relația cu statele terțe prin instituirea unor reguli noi, unitare necesare asigurării unei cât mai mari stabilități a practicii judiciare în domeniul recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești date de instanțele române și străine

Aceasta a impus, ținând cont inclusiv de aspectele de tehnică legislativă legislative, modificarea Titlului V din legea în vigoare. Soluțiile legislative pe care proiectul de lege le oferă, abordează problematica din ambele perspective, România - stat de condamnare și România-stat de executare. Au fost aduse modificări, unele dintre acestea pentru a pune în acord legea cu o serie de hotărâri pronunțate - în recurs în interesul legii - de către Înalta Curte de Casație și Justiție în 2009-2012 (Decizia 23/12.10.2009 - art. 146 - după republicarea legii, art. 159, Decizia nr. 34/14.12.2009 - 146 alin. (3), Art. 149 alin. (4), Art. 150 - după republicarea legii, art. 159 alin. (3), art. 162 alin. (4), Art. 163, Decizia nr. 9/15.11.2010 - Art. 119, după republicarea legii, Art. 134, Decizia nr. 3/12.06.2012 - art. 137, precum și pentru soluționarea unor probleme de practică judiciară semnalate în perioada 2009-2011 de către Curtea de Apel București și Parchetul de pe

lângă Curtea de Apel București ori constatate la nivelul direcției de specialitate din cadrul Ministerului Justiției.

Potrivit modificărilor propuse, Titlul V „Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a actelor judiciare în relația cu statele terțe” și este structurat după cum urmează:

Capitolul I „Dispoziții generale”: Art. 130 „Domeniul de aplicare și înțelesul unor termeni sau expresii”, Art. 131 „Competența autoritățile române”, Art. 132 „Înscrișuri și informații”, Art. 133 „Legea care guvernează executarea și efectele transferării executării pedepsei”

Capitolul II „Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine”

Secțiunea 1 „Transferarea persoanelor condamnate, deținute în state terțe, în vederea executării pedepsei sau a măsurii privative de libertate într-un penitenciar sau unitate sanitară din România”: Art. 134 „Măsuri premergătoare sesizării instanței”, Art. 135 „Durata și obiectul procedurii de recunoaștere a hotărârii judecătorești străine”, Art. 136 „Condiții pentru recunoașterea și executarea hotărârii judecătorești străine”

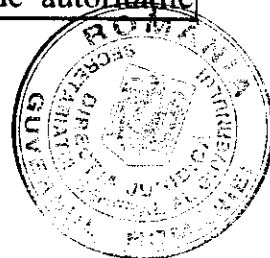
Secțiunea 2 „Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești străine, în cazul în care persoana condamnată se află în România: Art. 137 „Procedura de recunoaștere hotărârii judecătorești străine și luarea măsurilor preventive”, Art. 138 „Notificarea hotărârii judecătorești străine și contestația persoanei condamnate”

Capitolul III „Proceduri speciale de recunoaștere și executare”: Art. 139 „Recunoașterea și punerea în executare a sancțiunilor de drept penal și administrative aplicate de organele judiciare străine și a cheltuielilor judiciare”, Art. 140 „Recunoașterea și punerea în executare a hotărârilor străine de confiscare”.

Capitolul III¹ „Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și a altor acte procedurale emise de autoritățile judiciare române”

Secțiunea 1 „Transferarea din România în alte state a persoanelor condamnate, aflate în executarea, în regim de detenție, a unor pedepse sau măsuri privative de libertate: Art. 140² „Condiții pentru transferarea în statul de executare a persoanelor deținute în penitenciarele sau unitățile medicale din România”, Art. 140³ „Procedura prealabilă”, Art. 140⁴ „Procedura judiciară”

Secțiunea 2 „Recunoașterea și executarea, pe teritoriul altor state, a hotărârilor judecătorești și a altor acte procedurale emise de autoritățile

judiciare române”: Art. 140⁵ „Punerea în executare a pedepsei detențiunii pe viață sau a închisorii ori a măsurii de privative de libertate”, Art. 140⁶ „Punerea în executare a altor dispoziții penale din hotărârea judecătorească, precum și a altor acte procedurale emise de autoritățile judiciare române”

Sistemul propus în Titlul V este corelat cu reglementările Uniunii Europene - Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 327/27 din 5 decembrie 2008 - și cu tratatele multilaterale la care România este parte, adoptate la nivelul Consiliului Europei: Convenția europeană asupra transferării persoanelor condamnate, adoptată la Strasbourg la 21 martie 1983, ratificată de România prin Legea nr. 76/1996, Protocolul adițional la Convenția europeană asupra transferării persoanelor condamnate, adoptat la Strasbourg la 18 decembrie 1997, ratificat de România prin Ordonanța Guvernului nr. 92/1999, aprobată prin Legea nr. 511/2001, Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive, adoptată la Haga la 28 mai 1970, ratificată prin Ordonanța Guvernului nr. 90 din 30 august 1999, aprobată prin Legea nr. 35/2000, Convenția europeană privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii, încheiată la Strasbourg la 8 noiembrie 1990, ratificată prin Legea nr. 263/2002 și Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. 420/2006.

În prezent, Convenția europeană asupra transferării persoanelor condamnate, adoptată la Strasbourg la 21 martie 1983 se aplică în relația cu 66 de state, inclusiv cu cele care sunt membre ale Uniunii Europene. Totodată, Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive, adoptată la Haga la 28 mai 1970 se aplică în relația cu 21 de state membre ale Consiliului Europei, dintre care 10 sunt și membre ale Uniunii Europene.

Este important de notat că dispozițiile celor două Convenții ale Consiliului Europei menționate mai sus, vor fi înlocuite, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor din prezentul proiect de lege care asigură transpunerea Deciziei – Cadru 2008/909/JAI, cu sistemul aferent respectivei Decizii - cadru 2008/909/JAI. Aceasta însă, exclusiv în relația cu acele state membre ale Uniunii Europene care au transpus Decizia - cadru 2008/909/JAI.

2.4. Proiectul de lege asigură transpunerea în legislația națională

Deciziei-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor

judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 327/27 din 5 decembrie 2008;

Deciziei-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 337/102 din 16 decembrie 2008;

Deciziei-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009 privind aplicarea, între statele membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă.

2.4.1. Prezentarea soluțiilor legislative în raport de conținutul celor trei Decizii - cadru

Primele două Decizii - cadru au fost modificate prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 81/24 din 27 martie 2009.

Față de aceasta, soluțiile legislative care se regăsesc în prezentul proiect de lege au urmărit, în procesul de transpunere, variantele modificate (consolidate) ale celor două Decizii - cadru potrivit Deciziei - cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009.

Cele două Decizii - cadru (variantele consolidate) sunt transpuse prin Titlul VI „Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în relația cu statele membre ale Uniunii Europene”. S-a optat pentru o astfel de abordare, întrucât din analiza comparativă a acestora rezultă că, pe lângă faptul că ambele au la bază principiile recunoașterii și încrederii reciproce, din perspectiva condițiilor de fond și formă, respectiv a motivelor de nerecunoaștere și/sau neexecutare, prevederile fie sunt identice (dubla incriminare, lege aplicabilă, consultări, motive de refuz), fie asemănătoare, fie au aceeași finalitate.

În esență, din perspectiva etapei judiciare a procedurii, abordarea pe care proiectul de lege o îmbrățișează este aceea de a institui proceduri similare. Sub aspectul etapei administrative, deși în procesul de analiză a legislațiilor

altor state membre care au transpus Deciziile – cadru sus menționate, s-a remarcat tendința de centralizare și luare de decizii în special la nivel de ministere de justiție (spre exemplu, potrivit legii adoptate la nivelul Regatului Danemarcei, Olandei, Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord decizia în sensul transferării în și din aceste state aparține ministrului justiției), soluția legislativă propusă de proiect este una intermediară. Astfel, proiectul de lege oferă Ministerului Justiției atribuții legate exclusiv de procesul de primire, verificare și analiză (sub aspectul conformității și condițiilor minime), centralizare și transmitere și acordă instanțelor judecătorești atribuții decizionale exclusive.

2.4.1.1. Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 327/27 din 5 decembrie 2008

În primul rând, se impune a se arăta faptul că Decizia-cadru 2008/909/JAI înlocuiește, dispozițiile corespunzătoare ale următoarelor convenții aplicabile în relațiile dintre statele membre: Convenția Europeană asupra transferării persoanelor condamnate din 21 martie 1983, precum și Protocolul adițional la aceasta din 18 decembrie 1997; Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive din 28 mai 1970; Titlul III, capitolul 5 din Convenția din 19 iunie 1990 de punere în aplicare a Convenției Schengen din 14 iunie 1985 privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune și Convenția dintre statele membre ale Comunităților Europene privind executarea hotărârilor judecătorești străine din 13 noiembrie 1991. Prin urmare, este important de reținut că :

1.1. Decizia-cadru nu se limitează doar la problematica transferării dintr-un stat membru în altul a persoanelor aflate în detenție, ci are un domeniu de reglementare mult mai larg raportat și la situația persoanelor condamnate definitiv la pedepse privative de libertate, cu executare în regim de detenție, dar față de care pedeapsa nu a fost pusă în executare sau există un rest de pedeapsă rămas neexecutat. Ceea ce, pe cale de consecință, înseamnă că Decizia-cadru se aplică atât în cazul în care persoana condamnată se află în statul emitent (stat de condamnare) cât și atunci când se află în statul de executare.

Statul de executare poate fi statul de cetățenie al persoanei condamnate (pe teritoriul căruia trăiește, sau către care va fi deportat după încetarea executării pedepsei privative de libertate) sau oricare alt stat membru, decât cel de cetățenie, care acceptă transmiterea hotărârii și a

certificatului. În acest din urmă caz, Decizia - cadru prevede posibilitatea pentru statele membre de a formula o declarație în sensul că acordul prealabil nu este necesar în următoarele cazuri: persoana condamnată trăiește și a avut reședința legală în mod continuu pe o perioadă de cel puțin 5 ani în statul de executare și își va păstra dreptul de ședere permanentă și persoana condamnată este un resortisant al statului de executare (în alte situații decât cele indicate anterior).

1.2. În esență, în toate cazurile, este vorba despre hotărâri de condamnare care privesc executarea, în regim de detenție, a pedepselor privative de libertate.

Din perspectiva transferării persoanelor condamnate, așa cum s-a arătat deja, acest domeniu este reglementat în prezent de Convenția Europeană asupra transferării persoanelor condamnate (Strasbourg, 21 martie 1983), ratificată de toate statele membre ale Uniunii Europene. Convenția permite transferarea persoanelor condamnate în statul de cetățenie, *la solicitarea și cu acordul acestora*. Protocolul adițional la Convenție (18 decembrie 1997), care permite transferarea unei persoane condamnate chiar și fără acordul său, nu a fost ratificat de toate statele membre.

Totodată, având în vedere frecvența criminalității transfrontaliere și numărul mare de cetățeni străini încarcerați în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, aplicarea în acest domeniu a principiului recunoașterii reciproce nu poate duce decât la dezvoltarea cooperării inițiate sub auspiciile convențiilor Consiliului Europei. Obiectivul urmărit prin transferarea persoanelor condamnate rămâne același, respectiv facilitarea reabilitării, care ar putea fi îngreunată de barierele lingvistice și culturale, de lipsa contactului cu familia. Acest obiectiv este prezumat în toate situațiile, neexistând obligația pentru autoritatea emitentă de a motiva transmiterea certificatului. Există în schimb obligația pentru autoritatea de executare de a motiva opinia conform căreia transferarea nu ar servi reabilitării sociale.

În materia transferării persoanelor condamnate, niciuna dintre Convențiile Consiliului Europei nu prevede obligația statului de executare de a accepta o cerere de transferare. Decizia-cadru reprezintă din acest punct de vedere un pas înainte, fiind prevăzut un număr limitat de motive de refuz (deși acestea sunt facultative).

Motivele de nerecunoaștere și neexecutare prevăzute de Decizia - cadru sunt:

(a) certificatul este incomplet sau, în mod vădit, nu corespunde hotărârii judecătorești și nu a fost completat sau corectat într-un termen rezonabil

stabilit de către autoritatea competentă a statului de executare;

(b) nu sunt îndeplinite criteriile prevăzute la articolul 4 alineatul (1)¹;

(c) executarea pedepsei ar contraveni principiului non bis in idem;

(d) hotărârea judecătorească se referă la fapte care nu ar constitui o infracțiune în temeiul legislației statului de executare, în cazurile în care se verifică dubla incriminare și, dacă statul de executare a făcut o declarație în temeiul articolului 7 alineatul (4)², în cazurile menționate la articolul 7 alineatul (1). Cu toate acestea, în privința infracțiunilor în materie de taxe sau impozite, de vamă și de schimb, executarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi refuzată pe motivul că legislația statului de executare nu impune același tip de taxe sau impozite sau nu conține același tip de reglementări în materie de taxe sau impozite, de vamă sau de schimb ca legislația statului emitent;

(e) executarea pedepsei este deja prescrisă în conformitate cu legislația statului de executare;

(f) legislația statului de executare prevede imunitatea, ceea ce face imposibilă executarea sentinței;

(g) pedeapsa a fost aplicată unei persoane care, în temeiul legislației statului de executare, datorită vârstei sale, nu putea răspunde penal pentru faptele cu privire la care s-a emis hotărârea judecătorească;

(h) în momentul în care autoritatea competentă a statului de executare primește hotărârea judecătorească, rămân de executat mai puțin de șase luni din pedeapsă;

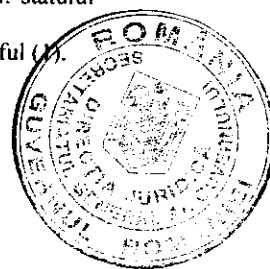
(i) hotărârea judecătorească a fost pronunțată în lipsă, cu excepția cazului în care certificatul atestă că persoana a fost citată personal sau informată prin intermediul unui reprezentant competent în conformitate cu legislația națională a statului emitent cu privire la ora și locul audierii care a dus la emiterea hotărârii judecătorești în lipsă, sau că persoana respectivă a indicat autorității competente că nu formulează vreo cale de atac;

(j) statul de executare face o cerere, înainte de a se lua o hotărâre cu privire la transferare, iar statul emitent nu consimte, ca persoana în cauză să fie urmărită penal, condamnată sau sancționată cu o altă pedeapsă privativă de libertate în statul de executare, pentru o infracțiune comisă anterior transferării, alta decât cea pentru care persoana în cauză a fost transferată;

(k) sentința pronunțată include o măsură care constă în asistență psihiatrică sau medicală sau o altă măsură privativă de libertate care nu poate fi aplicată de statul de executare în conformitate cu sistemul său juridic sau medical. În acest caz, în expunerea de motive, se recomandă ca statul de executare să încerce adaptarea sancțiunii înainte de a refuza preluarea. De asemenea, se consideră că acest motiv poate deveni aplicabil și în cazul în

¹ Transmiterea certificatului către statul de cetățenie, pe teritoriul căruia trăiește condamnatul, statului către care va fi deportată sau altui stat care este de acord.

² Verifică dubla incriminare în toate cazurile, inclusiv pentru infracțiunile din listă, art. 7 paragraful (1).

care persoana nu a fost declarată vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, deși autoritatea competentă a aplicat o măsură privativă de libertate, alta decât o pedeapsă cu închisoarea;

(1) hotărârea judecătorească se referă la infracțiuni care, în temeiul legislației statului de executare, sunt considerate a fi fost comise în întregime, în majoritate sau într-o măsură esențială pe teritoriul acestuia, sau într-un loc echivalent cu teritoriul acestuia.

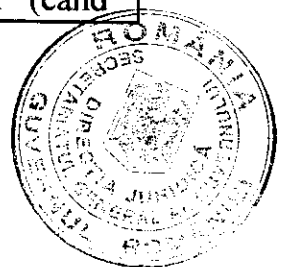
Toate aceste motive au fost transpuse, într-o formă sau alta prin proiectul de lege, fiind analizate fie în etapa administrativă a procedurii, gestionată la nivelul Ministerului Justiției (spre exemplu, certificatul este incomplet sau, în mod vădit, nu corespunde hotărârii judecătorești și nu a fost completat sau corectat într-un termen rezonabil stabilit de către autoritatea competentă a statului de executare), fie în cea judiciară.

Cu toate acestea, din perspectiva dublei incriminări, proiectul de lege propune soluția verificării incriminării în legislația română a tuturor faptelor pentru care au fost pronunțate în alte state membre ale Uniunii Europene hotărârile de condamnare. Această soluție a avut în vedere două principii fundamentale ale sistemului de drept penal actual: legalitatea și personalitatea legii penale române. În acest context, dubla incriminare este un motiv obligatoriu de refuz și se verifică inclusiv din perspectiva celor 32 de categorii de infracțiuni. Soluția nu este în dezacord cu Decizia-cadru, întrucât, potrivit art. 7 alin. (4) fiecare stat membru poate, la adoptarea prezentei decizii-cadru sau *ulterior*, să declare printr-o declarație notificată Secretariatului General al Consiliului că nu va aplica art. 7 alin. (1).

1.3. Elemente de noutate

1.3.1. În ceea ce privește condiția consimțământului persoanei condamnate, acesta nu mai este necesar în situațiile în care hotărârea de condamnare și certificatul sunt transmise: statului de cetățenie în care locuiește persoana condamnată (un pas înainte față de Convenția din 1983, în care, chiar și în acest caz, trebuia să existe consimțământul condamnatului); statului în care urmează să fie deportată persoana condamnată după încetarea executării pedepsei; statului în care condamnatul a fugit sau s-a întors din cauza faptului că împotriva sa este în desfășurare o procedură penală sau a fost dispusă o condamnare. Ultimele două cazuri sunt reglementate și de Protocolul adițional din 1997. Chiar și în aceste cazuri, se consemnează opinia persoanei transferabile, care urmează să fie luată în considerare conform legislației statului de executare. În anexă la decizia-cadru sunt cuprinse de asemenea formulare pentru consemnarea consimțământului sau opiniei condamnatului.

Recunoașterea hotărârii, în statul de executare, prezintă similitudini cu reglementarea Convenției din 1983, în sensul că autoritatea competentă va dispune fie continuarea executării, fie adaptarea condamnării (când

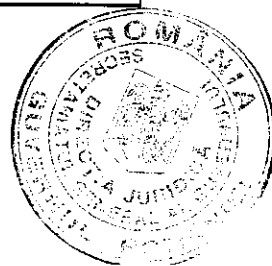

cuantumul sau natura pedepsei sunt incompatibile cu legislația statului de executare). Adaptarea presupune aplicarea unei pedepse cât mai apropiate de cea dispusă în statul de condamnare, fiind interzise atât agravarea situației condamnatului, cât și transformarea pedepsei într-o sancțiune pecuniară.

1.3.2. Regula specialității (reglementată de Protocolul adițional din 1997 doar în situațiile în care transferarea condamnatului avea loc fără acordul acestuia), este aplicabilă indiferent de modalitatea în care are loc transferarea – cu sau fără acordul persoanei condamnate. În esență aceasta vizează, interdicția stabilită în sarcina statului de executare ca persoana transferată să fie urmărită penal sau condamnată la o pedeapsă privativă de libertate pentru o infracțiune săvârșită anterior transferării. Cu toate acestea, de la această regulă sunt permise și derogări: când persoana a avut posibilitatea de a părăsi teritoriul statului de condamnare și nu a făcut acest lucru în termen de 45 de zile de la punerea definitivă în libertate sau a revenit pe teritoriul respectiv după ce îl părăsise; când infracțiunea nu se pedepsește cu o pedeapsă privativă de libertate sau cu un ordin de detenție; procedurile nu au drept consecință aplicarea unei măsuri care limitează libertatea persoanei; persoana condamnată ar putea fi pasibilă de o pedeapsă sau măsură care nu implică privarea de libertate, chiar și în cazul în care sancțiunea sau măsura pot duce la o limitare a libertății persoanei în cauză; persoana condamnată a consimțit să fie transferată; persoana condamnată, ulterior transferării, a renunțat expres la beneficiul conferit de aplicarea principiului specialității; în alte situații, când statul emitent își dă acordul. Acest acord nu se prezumă, urmând să fie solicitat în mod expres.

1.3.3. Similar cu regimul aplicabil în prezent transferării persoanelor condamnate, executarea este supusă dispozițiilor legii statului de executare. În funcție de modalitatea de acordare a liberării condiționate, comunicată de către statul de executare la cererea statului emitent, acesta din urmă poate retrace certificatul. Păstrând regimul instituit de Convenția din 1983, amnistia sau grațierea poate fi acordată atât de către statul emitent, cât și de statul de executare. Competența de a soluționa orice cale de atac împotriva hotărârii de condamnare aparține exclusiv autorităților competente din statul emitent.

Cu toate acestea, spre deosebire de reglementările adoptate de către Consiliul Europei, Decizia – cadru include și posibilitatea recunoașterii parțiale a condamnării, după prealabile consultări cu statul emitent, care, în lipsa unui acord, își poate retrace certificatul. Certificatul poate fi retras și în alte cazuri, numai motivat și atât timp cât executarea nu a început în statul de executare.

1.3.4. O altă noutate - însă aceasta este legată exclusiv de ipoteza în care persoana condamnată se află deja în statul de executare - o reprezintă posibilitatea ca statul emitent (de condamnare) să solicite arestarea preventivă a persoanei respective, înainte de transmiterea sentinței și a certificatului sau înainte ca statul de executare să ia o decizie cu privire la recunoașterea și executarea hotărârii. Scopul unei astfel de măsuri este acela de a preîntâmpina sustragerea persoanei condamnate de la executarea pedepsei.

1.4. Stadiul transpunerii în celelalte state membre ale Uniunii Europene

Decizia - cadru a fost transpusă de următoarele state: Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Irlanda, Italia, Malta, Polonia, Finlanda, Letonia, Olanda, Slovacia și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

2.4.1.2. Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 337/102 din 16 decembrie 2008.

În contextul incidenței crescute a criminalității transfrontaliere și având în vedere faptul că doar 12 state membre ale Uniunii Europene au ratificat (cu rezerve), Convenția Consiliului Europei din 30 noiembrie 1964 privind supravegherea infractorilor condamnați condiționat sau liberați condiționat, a devenit evident faptul că se impune o reglementare mai eficientă în domeniu, întemeiată pe recunoașterea reciprocă.

Pe de altă parte, întrucât nu în toate cazurile în care un stat membru a aplicat o pedeapsă unui resortisant al altui stat membru a fost dispusă privarea de libertate, a apărut necesitatea completării Deciziei-cadru nr. 2008/909/JAI pentru a fi reglementate și aceste situații.

Domeniul de aplicare se limitează doar la recunoașterea hotărârilor de probațiune, transferul responsabilității supravegherii măsurilor de probațiune și la toate celelalte decizii subsecvente.

Autoritatea competentă cu aplicarea sau supravegherea măsurilor de probațiune din statul emitent are posibilitatea de a transmite o decizie statului în care își are reședința legală obișnuită persoana căreia i s-a aplicat măsura, sau unui alt stat, în cazul în care persoana condamnată s-a întors sau intenționează să se întoarcă în statul respectiv. În acest caz, nu se solicită consimțământul statului de executare. Decizia-cadru reglementează

și posibilitatea de a transmite decizia de probațiune și altui stat, în acest caz fiind însă necesar acordul acestuia.

Ca și în cazul tuturor celorlalte instrumente juridice care fac aplicarea principiului recunoașterii reciproce, hotărârea este însoțită de un certificat, detaliat în anexă. Procedura de comunicare între autorități (contactul direct), de primire (și după caz redirecționare către autoritatea competentă), de recunoaștere (inclusiv limitarea numărului de motive de refuz și amânare a recunoașterii și executării) este cea „standard” pentru deciziile - cadru întemeiate pe principiul recunoașterii reciproce.

În aceeași linie, Decizia-cadru prevede lista de infracțiuni pentru care verificarea dublei incriminări nu este necesară, existând posibilitatea pentru statele membre de a declara, la adoptarea Decizia-cadru sau ulterior, că vor verifica dubla incriminare în toate cazurile. Irlanda și Ungaria, deși nu au transpus încă decizia-cadru, și-au manifestat intenția de a face o declarație în acest sens. Din perspectiva României, soluția legislativă adoptată de prezentul proiect de lege este în sensul verificării incriminării în legislația română a tuturor faptelor pentru care au fost pronunțate în alte state membre ale Uniunii Europene hotărârile de condamnare.

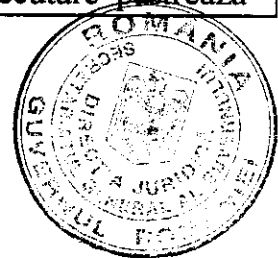
Ca și în cazul Deciziei-cadru 2008/909/JAI, autoritatea competentă să dispună preluarea supravegherii măsurii de probațiune sau sancțiunii alternative poate proceda fie la preluarea ca atare a măsurii descrise în certificat, fie la adaptarea acesteia, în cazul în care nu corespunde din punct de vedere al naturii sau duratei măsurii de probațiune ori duratei termenului de încercare, fără a depăși, din punct de vedere al duratei, maximul special prevăzut de legea statului de executare și fără a îngreuna situația persoanei condamnate.

Pentru ca aplicarea Decizia - cadru să fie în deplin acord cu avantajele aduse de recunoașterea reciprocă, motivele de refuz, deși facultative, sunt limitate. În esență, motivele de refuz sunt aceleași cu cele prevăzute de Deciziei - cadru 2008/909/JAI. În vederea evitării unor refuzuri, autoritățile competente au posibilitatea și, uneori, obligația de a se consulta anterior pronunțării unei decizii.

Statul de executare nu are nicio obligație de a supraveghea măsurile de probațiune sau sancțiunile alternative când se constată imposibilitatea practică de a efectua această supraveghere, din motivul că, după transmiterea hotărârii judecătorești și, după caz, a deciziei de probațiune către statul de executare, persoana condamnată nu poate fi găsită pe teritoriul statului de executare. Întrucât scopul instrumentului este de a dezvolta o cooperare rapidă și eficientă, sunt prevăzute termene în cursul cărora autoritatea de executare pronunță o decizie.

Executarea măsurii de probațiune este guvernată de legislația statului care a preluat supravegherea acesteia.

Odată ce a dispus preluarea măsurii de probațiune sau a sancțiunii alternative, autoritatea desemnată de către statul de executare păstrează

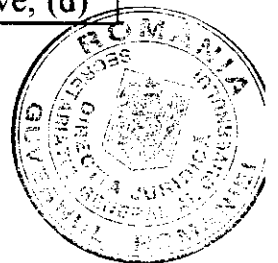
competența de a pronunța toate deciziile subsecvente, respectiv: (a) modificarea obligațiilor sau a instrucțiunilor cuprinse în măsura de probațiune sau în sancțiunea alternativă, sau modificarea duratei termenului de încercare; (b) revocarea suspendării executării hotărârii judecătorești sau a deciziei privind liberarea condiționată; și (c) aplicarea unei pedepse cu închisoarea sau a unei măsuri privative de libertate în cazul unei pedepse alternative sau al unei condamnări cu amânarea executării pedepsei. Este de observat faptul că enumerarea nu este exhaustivă.

Legea statului de executare se aplică în cazul deciziilor enumerate mai sus și în cazul tuturor consecințelor ulterioare ale hotărârii judecătorești, inclusiv în cazul executării și, dacă este necesar, al adaptării pedepsei cu închisoarea sau a altei măsuri privative de libertate.

Fiecare stat membru are posibilitatea de a declara că, în calitate de stat de executare, va refuza asumarea responsabilității prevăzute la literele (b) și (c), în cazuri sau categorii de cazuri care urmează a fi prevăzute de statul membru respectiv, în special: (a) în cazurile care privesc o sancțiune alternativă, atunci când hotărârea judecătorească nu implică o pedeapsă cu închisoarea sau o altă măsură privativă de libertate care trebuie executată, în caz de nerespectare a obligațiilor sau a instrucțiunilor respective; (b) în cazurile care privesc o condamnare cu amânarea aplicării pedepsei; (c) în cazurile în care hotărârea judecătorească vizează acte care nu constituie infracțiuni în conformitate cu legislația statului de executare, indiferent de elementele constitutive și de definiția acestora.

Atunci când un stat membru utilizează posibilitățile enumerate mai sus, autoritatea competentă a statului de executare transferă din nou jurisdicția autorității competente a statului de condamnare în cazul nerespectării măsurii de probațiune sau a sancțiunii alternative, dacă autoritatea competentă din statul de executare consideră că este necesar să se adopte o decizie ulterioară precum revocarea suspendării sau aplicarea unei pedepse cu închisoarea.

În cazurile în care statul membru de executare face uz de posibilitatea de a refuza asumarea responsabilității pentru revocarea suspendării sau aplicarea pedepsei închisorii, obligația de a recunoaște hotărârea judecătorească și, după caz, decizia de probațiune, precum și obligația de a întreprinde fără întârziere măsurile necesare pentru supravegherea măsurilor de probațiune și/sau a sancțiunilor alternative, nu sunt afectate. În cazul în care competența pentru deciziile ulterioare revine autorității statului de executare, aceasta are obligația de a informa autoritatea competentă a statului de condamnare cu privire la deciziile referitoare la: (a) modificarea măsurii de probațiune sau a sancțiunii alternative; (b) revocarea suspendării executării hotărârii judecătorești sau revocarea deciziei privind liberarea condiționată; (c) executarea unei pedepse cu închisoarea sau a unei măsuri privative de libertate ca urmare a nerespectării unei măsuri de probațiune sau a unei pedepse alternative; (d)

prescrierea măsurilor de probațiune sau a sancțiunii alternative.

În cazul în care competența pentru deciziile ulterioare revine statului de condamnare, autoritatea statului de executare are obligația de a-i transmite de îndată informații cu privire la următoarele:

(a) orice constatare care poate duce la revocarea suspendării executării hotărârii judecătorești sau la revocarea deciziei privind liberarea condiționată; (b) orice constatare care poate duce la aplicarea unei pedepse cu închisoarea sau a unei măsuri privative de libertate; (c) toate faptele și împrejurările suplimentare a căror transmitere este solicitată de către autoritatea competentă din statul de condamnare și care sunt esențiale pentru a-i permite acestuia să adopte decizii ulterioare, în conformitate cu legislația națională.

Totodată, autoritatea competentă a statului de condamnare informează de îndată autoritatea competentă a statului de executare cu privire la toate deciziile referitoare la: (a) revocarea suspendării executării hotărârii judecătorești sau revocarea deciziei privind liberarea condiționată; (b) executarea pedepsei cu închisoarea sau a unei măsuri privative de libertate, în cazul în care hotărârea judecătorească include o astfel de măsură; (c) aplicarea unei pedepse cu închisoarea sau a unei măsuri privative de libertate, în cazul în care hotărârea judecătorească nu include o astfel de măsură; (d) prescrierea măsurii de probațiune sau a sancțiunii alternative.

Similar cu prevederile în materia transferării persoanelor condamnate, amnistia sau grațierea poate fi acordată atât de statul de executare, cât și de statul de condamnare. Doar statul de condamnare poate dispune cu privire la cererea de revizuire a hotărârii de condamnare.

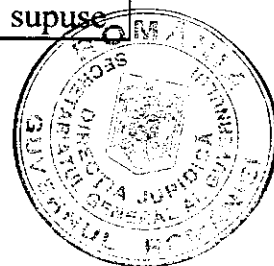
Stadiul transpunerii în celelalte state membre ale Uniunii Europene

Decizia - cadru a fost transpusă de următoarele state: Bulgaria, Danemarca, Polonia, Malta, Finlanda, Slovacia, Letonia, Olanda, Cipru.

2.4.1.3 Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009 privind aplicarea, între statele-membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă.

Decizia-cadru urmărește prin dispozițiile sale să reglementeze situația acelor persoane care fac obiectul unor proceduri penale într-un stat unde nu au statutul de rezident, astfel încât acestea să nu fie tratate diferit față de acele persoane care fac obiectul unor proceduri într-un stat unde au statutul de rezident.

În speță, la acest moment există riscul ca persoanele care nu au statutul de rezident în statul unde se desfășoară procedurile penale să fie supuse

măsurii arestului preventiv, deși persoanele rezidente nu ar fi supuse aceluiasi regim, ci li s-ar aplica măsuri alternative la arestarea preventivă.

Prin această decizie-cadru se va da posibilitatea acestor persoane care nu au statut de rezident să execute măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă în statul lor de cetățenie sau rezidență. Obiectivul deciziei-cadru îl reprezintă așadar recunoașterea reciprocă a deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară în cursul procedurilor penale.

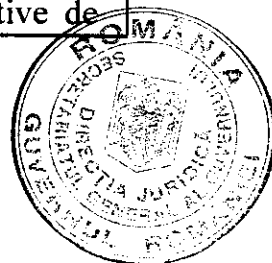
Decizia-cadru definește decizia privind măsurile de supraveghere judiciară, autoritățile competente, tipurile de măsuri de supraveghere judiciară, respectiv stabilește criteriile conform cărora pot fi transmise măsurile de supraveghere judiciară, procedura transmiterii unor astfel de decizii, tipurile de infracțiuni care sunt exceptate de la verificarea dublei incriminări, competența asupra monitorizării măsurilor de supraveghere judiciară, temeiurile de nerezunoaștere, obligațiile autorităților implicate, relația cu mandatul european de arestare în situația în care nu sunt respectate măsurile de supraveghere judiciară, consultările între autoritățile judiciare de emitente și de executare.

Stadiul transpunerii în celelalte state membre ale Uniunii Europene

Decizia - cadru a fost transpusă de următoarele state: Cipru, Finlanda, Olanda, *Polonia și Germania*.

2.5. Proiectul de lege asigură transpunerea în legislația națională a dispozițiilor din Decizia - cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 care modifică Decizia –cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce sancțiunilor pecuniare și, totodată, asigură îndreptarea unor aspecte care au suscitat interpretări diferite în practica autorităților române.

Modificările și/sau completările aduse vizează următoarele articole din legea în vigoare: art. art. 233 „Definiții”, Art. 234 „Autorități competente”, Art. 235 „Transmiterea hotărârii”, Art. 239 „Domeniul de aplicare”. Totodată, s-a introdus un nou articol, Art. 234¹ „Condiții privind punerea în executare a unor sancțiuni pecuniare”. Din perspectiva procedurile *in absentia*, în prezent, judecata în lipsă, sub rezerva unor excepții enumerate în mod limitativ, reprezintă un motiv facultativ de nerezunoaștere și neexecutare. Aceasta este reglementată în același sub-punct cu absența informării persoanei în cadrul unei proceduri scrise, această situație constituind de asemenea un motiv facultativ de nerezunoaștere și neexecutare. Modificările aduse vizează separarea celor două motive de

nerecunoaștere și neexecutare menționate mai sus în două sub-puncte diferite pentru a acorda o mai mare atenție judecării *in absentia*.

Astfel, se instituie indirect unele garanții care vizează dreptul la apărare al persoanei și a căror respectare elimină posibilitatea nerecunoașterii sau neexecutării de către autoritatea de executare. Acestea sunt: a) obligația de informare a persoanei asupra faptului că, în caz de neprezentare la data și locul la care are loc judecata, hotărârea va fi dată în lipsă; b) obligația de comunicare a hotărârii date în lipsă și informării asupra dreptului de a fi rejudecat și de a fi prezent la această nouă judecată.

2.6. Proiectul de lege asigură transpunerea în legislația națională a dispozițiilor din Decizia - cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 care modifică Decizia – cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce la ordinele de confiscare

Modificările aduse vizează articolul 261 „Motive de nerecunoaștere și neexecutare”. În prezent, judecata în lipsă, sub rezerva unor excepții enumerate în mod limitativ, reprezintă motiv facultativ de nerecunoaștere și neexecutare. Decizia - cadru acordă unele garanții care vizează dreptul la apărare al persoanei și a căror respectare elimină posibilitatea nerecunoașterii sau neexecutării de către autoritatea de executare. Acestea sunt: obligația de informare a persoanei asupra faptului că, în caz de neprezentare la data și locul la care are loc judecata, hotărârea va fi dată în lipsă, precum și obligația de comunicare a hotărârii date în lipsă și informării asupra dreptului de a fi rejudecat și de a fi prezent la această nouă judecată.

Totodată, în contextul transpunerii, prin Legea nr. 63/2012, a prevederilor art. 3 din Decizia-cadru 2005/212/JAI din 24 februarie 2005 a Consiliului privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 68 din 15 martie 2005, proiectul de lege aduce modificări și completări ale art. 248 și art. 249 din Legea nr. 302/2004 din perspectiva confiscării extinse.

2.7. Proiectul de lege propune soluții privind identificarea produselor și instrumentelor infracțiunii în relația cu alte state

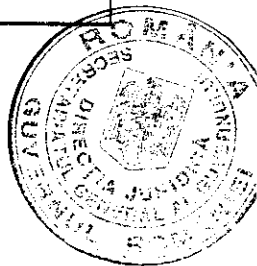
Sub acest aspect, proiectul de lege completează legislația în vigoare, prin introducerea unui articol destinat acestei problematici: „Identificarea produselor și instrumentelor infracțiunii în relația cu alte state” - atât în relația cu statele membre ale Uniunii Europene, cât și în relația cu statele terțe, a produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni și a altor bunuri

având legătură cu infracțiunile și care ar putea face obiectul unor ordine de indisponibilizare sau confiscare.						
3. Alte informații						
Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al proiectului de act normativ						
1. Impact macro-economic Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
2. Impact asupra mediului de afaceri Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
3. Impact social						
4. Impact asupra mediului Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5. Alte informații Nu este cazul.						
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						

2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Aplicarea dispozițiilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ se va realiza cu încadrarea în bugetele aprobate instituțiilor cu atribuții în implementarea acestora.					

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Evaluarea conformității:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Gradul de conformitate (se conformează / nu se conformează)	Comentarii
--	---	------------

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.

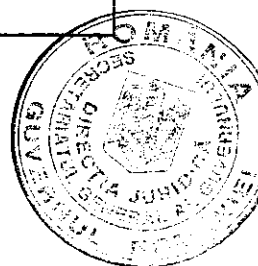
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Proiectul prezentului act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.

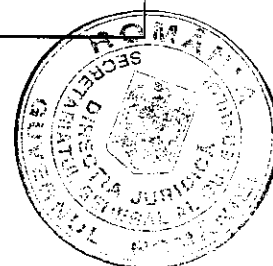
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 711/11.07.2013.
6. Alte informații
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</i>
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații Nu este cazul.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsurile de implementare</i>
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente
2. Alte informații Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM - MINISTRU
VICTOR VIORELI PONTA

